

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt fredag den 7. marts 2025

Sag BS-36701/2024-HJR

A
og
X ApS
(advokat Heidi Højmark Helveg for begge)

mod

B
og
C
og
Y ApS
(advokat Peter Lambert for alle)

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Københavns Byret den 3. juni 2024 (BS-28313/2024-KBH) og Østre Landsrets 23. afdeling den 4. juni 2024 (BS-28914/2024-OLR).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jan Schans Christensen, Kristian Korfits Nielsen og Ole Hasselgaard.

Påstande

Kærende, A og X ApS, har principalt påstået, at landsrettens kendelse ændres til, at den pågældende sag ikke burde være omtalt på retslisten, subsidiært at landsrettens kendelse ændres til, at parternes navne ikke skulle være omtalt på retslisten, mere subsidiært at landsrettens kendelse ændres til, at navnene på de indkærede i sagen, B, C og Y ApS, ikke skulle være medtaget på retslisten, og mest subsidiært at landsrettens kendelse ændres til, at As navn ikke skulle være medtaget på retslisten.

B, C og Y ApS har nedlagt påstand om, at sagen afvises, subsidiært at landsrettens kendelse stadfæstes.

Sagsfremstilling

A og X ApS, der er et selskab ejet af ham, indgav den 30. maj 2024 stævning mod B, C og Y ApS ved Københavns Byret med henblik på at få nedlagt et forbud mod publicering og overdragelse af indhold i en dokumentar om sexisme i musikbranchen. De anmodede i den forbindelse om, at forbudssagen blev behandlet for lukkede døre, og at sagen ikke skulle fremgå af Københavns Byrets retsliste.

Ved kendelse af 3. juni 2024 traf Københavns Byret afgørelse om, at sagen skulle fremgå af retslisten med følgende begrundelse:

”Det fremgår af bekendtgørelsen om retslisterv mv. § 1, stk. 1, at der for hver retsdag udarbejdes lister over de retssager, der behandles. Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1, skal retslisten i borgerlige sager indeholde parternes navne.

Ved lov nr. 1387 af 23. december 2012 blev den saglige kompetence til at nedlægge forbud overført fra fogedretten til retsafdelingen. Der blev ikke samtidig hermed foretaget ændring af bekendtgørelsen om retslisterv mv. Forbudssagerne, der fremover skulle behandles efter retsplejelovens kapitel 40, var således efter lovændringen ikke omfattet af det hidtidige udgangspunkt om, at de ikke skulle medtages på retslisten, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2. Det af X ApS og A anførte om hensigten bag forbudsinstuttet kan derfor ikke i sig selv føre til, at sagen ikke medtages på retslisten i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 1, stk. 1. Retten finder ligeledes ikke, at parternes navne er omfattet af bestemmelsen i § 5, stk. 3, om oplysninger beskyttet efter dataforordningens artikel 9, stk. 1. Det bemærkes endeligt, at offentlighedsloven ikke finder anvendelse, jf. lovens § 2.

Da undladelse af at medtage sagen på retslisten vil udgøre en begrænsning af offentlighed i retsplejen, finder retten herefter, uanset sagens karakter, at optagelse på retslisten ikke kan undlades.

På denne baggrund tages anmodningen ikke til følge.”

A og X indbragte byrettens kendelse for landsretten, som den 4. juni 2024 stadfæstede kendelsen i henhold til grundene.

Københavns Byret offentliggjorde herefter på retslisten for civile sager i uge 23 oplysninger om, at sagen skulle behandles ved et offentligt retsmøde den 6. juni 2024 kl. 09:30 – 15:45. Af retslisten fremgik, at det var en sag om "Forbud og påbud". Desuden fremgik parternes navne, og at sagen drejede sig om "pressen".

Den 6. juni 2024 blev hovedforhandlingen gennemført ved Københavns Byret med lukkede døre. Ved kendelse af 8. juni 2024 traf Københavns Byret afgørelse om, at der ikke skulle nedlægges et forbud mod dokumentaren.

I forbindelse med retsmødet den 6. juni 2024 og efter retsmødet var der omfattende mediedækning af forbudssagen med navngiven omtale af A. Dokumentaren blev publiceret på C den 10. juni 2024.

Retsgrundlag

Bekendtgørelse nr. 546 af 18. juni 2004 (med senere ændringer) om retslistes og om massemediernes aktindsigt i og opbevaring af kopier af anklageskrifter og retsmødebegæringer (Retslistebekendtgørelsen) indeholder følgende bestemmelser:

"§ 1. For hver retsdag udarbejdes lister over de retssager, der kommer til behandling ved retten (retslistes). På retslisten medtages retsmøder og afsigelse af domme, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Sager, der behandles ved foged- eller skifteretten, medtages ikke på retslisten. Retten kan dog beslutte at medtage sager, der har offentlig interesse, på retslisten. Endvidere medtages domsafsigelser i skiftesager altid på retslisten, jf. dog stk. 5.

...

§ 2. Retslisten skal indeholde oplysning om:

- 1) tid og sted for retsmødet eller domsafsigelsen,
- 2) karakteren af retsmødet (f.eks. "domsforhandling"),
- 3) navnet på sagens juridiske dommer(e) og
- 4) sagens journalnummer hos retten og i straffesager tillige hos politiet (anklagemyndigheden).

Stk. 2. I borgerlige sager skal retslisten tillige indeholde oplysning om:

- 1) parternes navne, dog ikke i sager, der behandles efter retsplejelovens kapitel 42, 42 a, 43, 43 a eller 43 b,
- 2) parternes advokaters navne,
- 3) en kort beskrivelse af, hvad sagen drejer sig om (f.eks. "mangler ved fast ejendom" eller "ægteskabssag"), og

4) en eventuel beslutning om indlevering af endelige påstandsdokumenter eller sammenfattende processkrifter, jf. retsplejelovens § 357, stk. 1 og 2.

...

§ 5. Retslisterne bekendtgøres ved opslag i retsbygningen.

Stk. 2. Der kan udarbejdes foreløbige retslistes, der ikke opslås i retsbygningen. Foreløbige retslistes bør så vidt muligt indeholde de i §§ 2 og 3 nævnte oplysninger.

Stk. 3. Retslisterne eller foreløbige retslistes, jf. stk. 2, offentliggøres på internettet. Retslistes, der offentliggøres på internettet, må ikke indeholde oplysning om retsmøder, til hvilke sigtede eller tiltalte skal anholdes, sigtedes eller tiltaltes navn, eller oplysninger, der er omfattet af artikel 9, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen). Retslistes, der er offentliggjort på internettet, skal slettes senest to uger efter udløbet af den periode, retslisten omfatter."

Retslistebekendtgørelsen er udstedt på baggrund af retsplejelovens § 28, som lyder:

"Justitsministeren fastsætter regler om udarbejdelse og bekendtgørelse af retslistes, herunder om adgangen til mod betaling at modtage eksemplarer af retslistesne."

Bestemmelsen blev indsat som § 28, stk. 3, ved lov nr. 362 af 2. juni 1999. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 1998-99, tillæg A, lovforslag nr. L 78, side 2013):

"3. Retslistes

...

3.2. Lovforslagets indhold

Udvalget finder, at det er en naturlig følge af principperne om offentlighed i retsplejen, at offentligheden bør orienteres om de sager, der verserer ved domstolene.

Under udvalgets drøftelser har det været anført, at man fra massemediernes side har væsentlig interesse i retslistesne som et redskab til at finde de sager, man interesserer sig for.

På denne baggrund foreslår udvalget, at der indføres en hjemmel i retsplejeloven til administrativt at fastsætte regler om udarbejdelsen og bekendtgørelsen af retslisters. Udvalget finder, at der bør udarbejdes retslisters vedrørende alle typer af sager, dog med undtagelse af fogedsager og skiftesager, idet offentlighedens interesse i disse sager normalt er meget begrænset.”

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår bl.a. (Folketingstidende 1998-99, tillæg A, lovforslag nr. L 78, side 2030):

”Stk. 3 vedrørende retslisters er ny. Det foreslås, at der administrativt skal fastsættes regler om udarbejdelse og bekendtgørelse af retslisters.

I overensstemmelse med udvalgets anbefalinger i betænkningen agter Justitsministeriet at udforme de administrative regler således, at der skal udarbejdes retslisters vedrørende alle typer af sager, bortset fra foged- og skiftesager, og at retslisters skal slås op i retsbygningen. Det vil blive fastsat, at retslisten som hovedregel skal indeholde oplysning om navnene på sagens parter og deres advokater (i civile sager) eller navnet på tiltalte (sigtede) og dennes forsvarer (i straffesager). Endvidere skal det oplyses, hvem der er sagens juridiske dommer(e). Rettens - og i straffesager tillige politiets eller anklagemyndighedens - journalnumre skal oplyses, og retsmødets processuelle status skal angives (domsforhandling, forberedende møde). Det vil blive fastsat, at det tydeligt skal markeres i retslisten, hvis der allerede er nedlagt navneforbud, men et navneforbud indebærer ikke, at vedkommendes navn ikke skal fremgå af retslisten. Endvidere agter Justitsministeriet at fastsætte, at det i retslisters helt kort skal anføres, hvad sagen drejer sig om.

Foged- og skifteretterne vil kunne vælge at udarbejde retslisters vedrørende sager, der har offentlig interesse.”

Lovforslaget byggede på betænkning nr. 1330/1997 om samarbejdet mellem retterne og pressen. Af den nævnte betænkning fremgår på side 63-64 bl.a.:

”1.4. Udvalgets overvejelser om udarbejdelse og offentliggørelse af retslisters

...

1.4.1. Udvalgets forslag

...

De nævnte regler bør ikke gælde undtagelsesfrit. I person- og familieretlige sager bør alene advokaternes navne nævnes og som sagsgenstand blot "ægteskabssag", "faderskab", "umyndiggørelse" m.v. At sager i øvrigt skal behandles for lukkede døre kan næppe medføre, at parternes og tiltaltes navne ikke nævnes i retslisten.

...

Af offentlige møder i foged- og skifteret er det navnlig kreditormøder under betalingsstandsning og konkurs, der har vakt offentlig interesse. Derudover må den offentlige interesse i foged- og skiftesager antages at være begrænset. I dag udarbejdes der de færreste steder retslistes i foged- og skifteretten, hvilket ikke har givet anledning til kritik. Udvalget foreslår derfor, at disse områder ikke omfattes af pligten til at udarbejde retslistes.

Det må dog forudsættes, at foged- og skifteretten i de sager, der har offentlig interesse, på forespørgsel giver oplysning om, hvornår møder afholdes, ligesom de i disse tilfælde kan vælge at udarbejde retsliste efter de retningslinjer, som gælder for andre sager."

Europa-Parlamentet og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 (dataskyttelsesforordningen) artikel 9, stk. 1, lyder:

"Behandling af personoplysninger om race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering er forbudt."

Anbringender

A og X ApS har anført navnlig, at de har en retlig interesse i en prøvelse af spørgsmålet om, hvorvidt sagen med parternes navne burde have været optaget på Københavns Byrets retsliste, jf. UfR 2021.2389 H.

Optagelse af sagen på retslisten medførte, at As navn blev offentlig kendt fire dage forud for C's publicering af dokumentaren. En prøvelse af spørgsmålet har betydning i forhold til en eventuel efterfølgende sag om det publicerede freds- og æreskrænkende indhold samt for at få genoprejsning i forhold til mere almene offentlige opfattelser om, at han selv har forårsaget offentliggørelse af sin identitet.

Herudover har sagen en vidererækkende betydning for kendte personers muligheder for at anvende forbudsinstitutionen i fremtidige sager.

Forbudssagen skulle ikke være omtalt på retslisten, jf. en formålsfortolkning af retslistebekendtgørelsens § 1, stk. 2. Det var en utilsigtet følge af forbudssagernes overgang fra fogedretten til civilretten, der gjorde, at disse sager fremover skulle fremgå af retslisterne. Dette understøttes af forbudssagernes karakter, herunder at der består en væsentlig risiko for, at en del af formålet med at anlægge en forbudssag forspildes, hvis andre medier blev gjort bekendt med forbudssagen. Dette blev bekræftet af det efterfølgende forløb, idet mediedækningen om A allerede blev indledt, mens forbudssagen blev hovedforhandlet.

Offentliggørelsen af parternes navne på retslisten udgjorde en oplysning om, at A beskyldes for at have udøvet sexismen i musikbranchen, idet det forud for publiceringen af dokumentaren var en offentlig tilgængelig oplysning, at Y havde produceret en dokumentar om sexismen i musikbranchen, og at Y's research havde medført rygtedannelse om A.

Sagen burde derfor ikke have været omtalt på retslisten i medfør af retslistebekendtgørelsens § 5, stk. 3, idet oplysninger om seksuelle forhold, herunder beskyldninger om sexismen, er omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1.

B, C og Y ApS har til støtte for påstanden om afvisning anført, at A og X ikke har den fornødne retlige interesse i spørgsmålet om, hvorvidt forbudssagen med angivelse af parternes navne med rette var omtalt på retslisten, da sagen er afsluttet.

De har til støtte for påstanden om stadfæstelse anført, at der ikke er hjemmel i retslistebekendtgørelsens § 1, stk. 2, til ikke at omtale forbudssagen på retslisten. Det understøttes af grundlovens § 65, stk. 1, om, at der gennemføres offentlighed i retsplejen i videst muligt omfang. Der er heller ikke grundlag for at antage, at det er en utilsigtet konsekvens af forbudssagernes overgang fra fogedretten til civilretten, at sagerne herefter ville fremgå af retslisterne.

Heller ikke bekendtgørelsens § 5, stk. 3, kan påberåbes i denne sag, da retslisten ikke indeholdt oplysninger om As seksuelle forhold. Den omstændighed, at der under retssagen kunne fremkomme oplysninger herom, kan ikke have været til hinder for, at sagen blev omtalt på retslisten. Hvis man antog det modsatte, ville det indebære, at ingen sager, som angår følsomme personoplysninger, vil kunne medtages på retslisten.

En forbudssag om forudgående indgreb mod medierne har betydelig offentlig interesse, og det vil være paradoksalt, hvis den skulle gennemføres, uden at offentligheden får mulighed for at blive bekendt med dens eksistens.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A og X ApS indgav den 30. maj 2024 stævning til Københavns Byret med henblik på at få nedlagt et forbud mod publicering og overdragelse af indhold i en dokumentarfilm vedrørende sexismen i mediebranchen. De anmodede samtidig om, at sagen ikke skulle fremgå af Københavns Byrets retsliste.

Ved kendelse af 3. juni 2024 traf Københavns Byret afgørelse om, at sagen skulle fremgå af retslisten, herunder med oplysning om parternes navne. Landsretten stadfæstede ved kendelse af 4. juni 2024 byrettens afgørelse.

Sagen blev herefter offentliggjort på København Byrets retsliste på internettet. Heraf fremgik oplysning om, at den 6. juni 2024 ville blive afholdt retsmøde i en sag om forbud og påbud. Desuden var angivet navnene på sagens parter, og at sagen drejede sig om pressen.

Spørgsmålet for Højesteret er, om oplysningerne om sagen burde have været undtaget fra byrettens retsliste.

Retlig interesse

Højesteret finder, at A og X fortsat har fornøden retlig interesse i at få prøvet, om det var berettiget, at oplysningerne om sagen fremgik af retslisten.

Retslisten

Det fremgår af retslistebekendtgørelsens § 1, stk. 1, at der for hver dag udarbejdes retslistes over de retssager, der kommer til behandling ved retten. Sager, der behandles ved foged- eller skifteretten, medtages ikke på retslisten, idet retten dog kan beslutte at medtage sager, der har offentlig interesse, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Retslistebekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i retsplejelovens § 28. Af forarbejderne til denne bestemmelse fremgår det, at det følger af principperne om offentlighed i retsplejen, at offentligheden bør orienteres om de sager, der verserer ved domstolene. Baggrunden for, at foged- og skiftesager ikke skal fremgå af retslisten, er, at offentlighedens interesse i disse sager normalt er meget begrænset, jf. Folketingstidende 1998-99, tillæg A, lovforslag nr. L 78, side 2012.

På den baggrund finder Højesteret, at det var berettiget, at byretten optog oplysning om forbudssagen, der behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 40, på den offentliggjorte retsliste. Det bemærkes herved, at der efter det anførte i lovforarbejderne om baggrunden for den særlige undtagelsesregel for bl.a. fogedretssager ikke er grundlag for at forstå retslistebekendtgørelsen sådan, at

forbudssager som udgangspunkt ikke skal fremgå af retslisten, fordi disse sager tidligere blev behandlet af fogedretten.

Spørgsmålet er herefter, om et eller flere navne på sagens parter burde have været undtaget fra retslisten.

Det fremgår af retslistebekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1, at parternes navne i borgerlige sager skal medtages på retslisten. Retslister, der offentliggøres på internettet, må dog ikke indeholde oplysninger, der er omfattet af artikel 9, stk. 1, i databeskyttelsesforordningen, jf. retslistebekendtgørelsens § 5, stk. 3. Artikel 9, stk. 1, omfatter bl.a. oplysninger om en persons seksuelle forhold.

Højesteret finder, at den omstændighed, at der i forvejen var offentligt tilgængelige oplysninger om, at Y havde produceret en dokumentar om sexisme i musikbranchen, og at Y's research havde medført rygtedannelse om A, ikke kan føre til, at retslistens oplysninger om forbudssagen og dens parter anses for at udgøre oplysninger om hans seksuelle forhold omfattet af retslistebekendtgørelsens § 5, stk. 3.

Da det herefter var berettiget at offentliggøre retslisten med det nævnte indhold, stadfæster Højesteret landsrettens kendelse.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

I kæreomkostninger for Højesteret skal A og X ApS solidarisk betale i alt 8.000 kr. fordelt med 4.000 kr. til B/C og 4.000 kr. til Y ApS.

Omkostningsbeløbene skal betales inden 14 dage efter denne kendelses afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.